

Przedmiotowy system oceniania z geografii

OBSZARY AKTYWNOŚCI PODLEGAJĄCE OCENIANIU

W TOKU NAUCZANIA GEOGRAFII W GIMNAZJUM OCENIE PODLEGAJĄ KLUCZOWE KOMPETENCJE W EDUKACJI GEOGRAFICZNEJ ZA, KTÓRE UZNAJE SIĘ:

- Czytanie map różnej treści,
- Wyjaśnianie prawidłowości występujących w cyklach astronomicznych, geograficznych, społecznych i gospodarczych,
- Umiejętność posługiwania się przyrządami oraz modelami geograficznymi,
- Umiejętność dokonywania planowych oraz systematycznych obserwacji,
- Umiejętność odczytywania i wykorzystywania oraz sporządzania dokumentacji geograficznej (dane statystyczne, wykresy, diagramy, ryciny),
- Umiejętność dokonywania obliczeń (odległości, różnica wysokości, średnie temperatur, amplitudy, spadek temperatury z wysokością, wysokość słońca w różnych szerokościach geograficznych, różnice czasowe),
- Umiejętność posługiwania się słownictwem, terminologia i symbolika geograficzna w mowie żywej i pisanej,
- Wartościowanie działalności człowieka w środowisku przyrodniczym.

OCENIE PODLEGAJĄ WYMIENIONE FORMY AKTYWNOŚCI UCZNIĄ:

- Wypowiedzi ustne.
- Wypowiedzi pisemne (kartkówki z ostatniej lekcji, sprawdziany z trzech ostatnich lekcji, inne - np. sprawdzające wybrane umiejętności; interpretacja treści mapy, graficznych sposobów przedstawiania zjawisk).
- Aktywność i praca na lekcji (indywidualna i w zespołach grupowych - tu: zaangażowanie, umiejętność komunikowania się i współpracy w zespole, korzystanie z różnych źródeł informacji, efektywność pracy).
- Podstawowe umiejętności praktyczne (czytanie mapy, wykonywanie i interpretacja rysunku poziomicowego, odwzorowywanie jej wybranych treści; orientacja w terenie - położenie, kierunki; dokonywanie podstawowych obliczeń stosowanych w geografii; czytanie i graficzna interpretacja danych liczbowych).
- Praca domowa (krótkoterminowe - zadania w zeszycie ćwiczeń, inne: polecenia z lekcji na lekcje; długoterminowe - referaty, plakaty, makiety i inne opracowania tematyczne do lekcji, opracowania do projektów realizowanych w środowisku, opracowania do gazetki szkolnej).
- Aktywność obejmująca prezentowanie wyników swojej pracy w różnej formie (konkursy przedmiotowe, udział projektach oraz innych przedsięwzięciach środowiskowych).
- Odpowiedz ustna, zadanie domowe, kartkówka i praca na lekcji podlegają ocenie na bieżąco, bez zapowiedzi. Ocenianie wszystkich innych form poza

GIMNAZJUM W SIEKIERCZYNIE

wymienionymi - jest wcześniej zapowiadane. Dłuższe sprawdziany, z większej partii materiału - z co najmniej tygodniowym.

- Oceny są jawne, uzasadnione i zgodne z wymogami na dana notę. Skala ocen zawiera stopnie od 1 do 6, rozszerzone o "+" i "-" nieobecność podczas oceniania odnotowywana jest symbolem "nb." i należy dana partię rozliczyć. W przypadku "ćwiczeń" odbywa się to na lekcji w terminie wybranym przez nauczyciela. Termin rozliczania wiedzy i umiejętności sprawdzanych na dłuższych sprawdzianach ustala się z nauczycielem i dotyczy to czasu i formy (można pisemnie lub ustnie). Z podstawowych umiejętności należy uzyskać ocenę pozytywną.
- Podczas oceniania w zależności od formy brane są pod uwagę: jakość, poprawność, terminowość, częstotliwość i systematyczność.
- W przypadku sprawdzianów pisemnych stosowane są konkretne kryteria punktowe, tu: - uzyskanie, co najmniej:

0%-29% - ocena niedostateczna

30%– 50% - ocena dopuszczająca

51% - 74% - ocena dostateczna

75% - 90% - ocena dobra

91% - 100% - ocena bardzo dobra

Ocena celująca - tylko w przypadku, gdy w treści poleceń zaplanowane są do wykonania dodatkowe zadania o dużym stopniu trudności (standard III i IV wymagań egzaminacyjnych), a obowiązkowe wykonane zostały prawidłowo.

W stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w nauce uniemożliwiające sprostanie wymogom edukacyjnym wynikającym z realizowanego programu nauczania, potwierdzone pisemna opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej upoważnionej do tego jednostki - nauczyciel stosuje obniżenie wymagań jednak są one nie mniejsze niż opisane wymagania na ocenę dopuszczającą.

Jeżeli uzyskana przez ucznia ocena nie satysfakcjonuje go - istnieje możliwość poprawy w terminie ustalonym przez nauczyciela.

Uwaga:

- poprawiać oceny w pełni tego słowa znaczeniu można z zakresu opanowania podstawowych umiejętności oraz wynik sprawdzianu wiedzy - w tym przypadku przy wystawianiu oceny końcowej brana jest pod uwagę ocena uzyskana z poprawy,

GIMNAZJUM W SIEKIERCZYNIE

- w przypadku odpowiedzi ustnych, kartkówek, zadań domowych, wykonanych ćwiczeń - przy ocenie końcowej brane są pod uwagę wszystkie uzyskane w tym zakresie noty.
  - Uczeń ma prawo zgłosić bez konsekwencji 2 nieprzygotowania w półroczu w klasie I. W Kl. II i III - adekwatnie do siatki godzin (szczegóły uzgadnia nauczyciel). Każde następne zgłoszenie jest odnotowywane jako kolejne "np.", a ich ilość wpłynie na ocenę końcową.
  - "nieprzygotowanie" zgłasza się na początku lekcji i przez nie rozumie się: niegotowość do odpowiedzi ustnej, brak zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń tylko w przypadku gdyby musiało się w nich znajdować bieżące zadanie domowe. Przy zgłaszaniu nie trzeba podawać przyczyny.
  - uwaga: Nie można zgłaszać „nieprzygotowań” w przypadku zapowiedzianego wcześniej na dany dzień sprawdzania i oceniania określonej formy - tu: sprawdzianu, kartkówki, innych zleconych zadań.
1. Po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności w szkole (powyżej 1 tygodnia) uczeń będzie oceniany po nadrobieniu braków w wiadomościach, zapisach lekcyjnych, ćwiczeniach wykonywanych na lekcjach, pracach domowych - co należy do jego obowiązku. Nastąpi to nie później niż po 2 tygodniach od czasu powrotu na zajęcia. Dokładny termin i formę ustala nauczyciel uwzględniając przyczynę absencji i możliwości ucznia.
  2. Na koniec semestru nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów zaliczeniowych. Uzyskane stopnie w poszczególnych formach aktywności ucznia stanowią podstawę stopnia semestralnego. Przy wystawianiu oceny na koniec roku szkolnego uwzględnia się prace i wyniki z całego roku szkolnego.

OGÓLNE KRYTERIA I WYMAGANIA

NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE

- Stopień/ocena - niedostateczny

Uczeń nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności zawartych w wymaganiach podstawy programowej dla gimnazjum - potrzebnych do kontynuowania nauki. W szczególności: wykazuje brak systematyczności i chęci do nauki, nie posiada podstawowej orientacji na mapie, nie wykonuje zadań domowych, nie potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł, w tym treści podręcznika, nie pracuje na lekcji, nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych i praktycznych o elementarnym stopniu trudności samodzielnie, w grupie lub nawet przy pomocy nauczyciela, nie udziela prawidłowych odpowiedzi na większość zadanych mu pytań.

GIMNAZJUM W SIEKIERCZYNIE

- Stopień/ocena - dopuszczający (wymagania konieczne)

Uczeń ma braki w wymaganiach koniecznych z zakresu wiadomości i umiejętności. Tu: opanował w stopniu elementarnym umiejętność czytania map, posiada elementarną orientację na mapie świata, Europy i Polski, posługuje się w stopniu elementarnym słownictwem i terminologią geograficzną w mowie żywej i pisanej, samodzielnie rozwiązuje i wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności, przejawia chęć i gotowość pracy i współpracy, umie wykorzystywać różne źródła informacji, przy czym objawia się to jako praca odtwórcza, wskazująca na słabe zrozumienie polecenia, nadrabia zaległości, przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na proste pytania.

UWAGA: uczeń powinien uzyskać nie mniej niż po 2 oceny pozytywne w jednym półroczu. Podczas wypowiedzi pisemnej uzyskuje min. 30% poprawnych odpowiedzi.

- Stopień/ocena - dostateczny (wymagania podstawowe)

Uczeń opanował podstawowe wiadomości i wybrane umiejętności określone podstawą programową. W szczególności: posiada podstawową orientację na mapie i w przestrzeni geograficznej, poprawnie wyraża swoje myśli w prostych i typowych przykładach w mowie żywej i pisanej, przy wypowiedzi widać nieliczne błędy, odpowiedź ustana odbywa się przy pomocy nauczyciela zadającego kolejne pytania, samodzielnie i w grupie rozwiązuje poprawnie nieskomplikowane polecenia, potrafi naśladować podobne rozwiązania w analogicznych sytuacjach, wartościuje elementy działalności człowieka środowisku, poprawnie odczytuje dane z tekstu, rysunków, diagramów, tabel, przetwarza proste dane na wykresy, wykonuje wybrane, proste obliczenia stosowane w geografii, z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania sytuacji problemowych.

UWAGA: uczeń uzyskuje głównie pozytywne noty podczas oceniania poszczególnych obszarów (pkt.2). Podczas wypowiedzi pisemnych uzyskuje min. 50% poprawnych odpowiedzi.

- Stopień/ocena - dobry (wymagania rozszerzające)

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności w stopniu dobrym, uwzględniającym wymagania rozszerzające. W szczególności: pracuje systematycznie, a jego przygotowanie, choć pełne jest różnie jakościowo, posiada dobrą orientację na mapie świata, czyta ze zrozumieniem mapy tematyczne, dokonuje poprawnych interpretacji różnorodnych tekstów źródłowych, udziela zasadniczo samodzielnie odpowiedzi, choć uwidaczniają się niewielkie braki w wiedzy lub wypowiedz nie wyczerpuje omawianego zagadnienia, wiadomości i umiejętności podstawowe są dla niego zrozumiałe, potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania o pewnym stopniu trudności tu: treści przystępne, średnio trudne, wykonuje wszystkie obliczenia

GIMNAZJUM W SIEKIERCZYNIE

stosowane w geografii, dostrzega zależności przyczynowo-skutkowe, łączy zagadnienia w logiczne ciągi, opanował umiejętność dokonywania interpretacji prostych zjawisk przedstawianych graficznie, w mowie żywej i pisanej posługuje się językiem poprawnym pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym, potrafi wartościować działalność człowieka środowisku, aktywnie i efektywnie pracuje i współpracuje w zespołach grupowych, chętnie wykonuje dodatkowe zadania.

UWAGA: uczeń uzyskuje głównie dobre, rzadko dostateczne noty podczas oceniania wymaganych obszarów (pkt.2). Podczas wypowiedzi pisemnych uzyskuje min.70% poprawnych odpowiedzi.

- Stopień/ocena - bardzo dobry (wymagania dopełniające)

Uczeń w stopniu wyczerpującym opanował materiał przewidziany w podstawie programowej dla danej klasy oraz praktycznie stosuje umiejętności z zakresu kluczowych kompetencji w edukacji geograficznej. W szczególności: przygotowanie ucznia do lekcji jest pełne, wszechstronne oraz systematyczne, sprawnie posługuje się wiadomościami i zdobytymi umiejętnościami, podczas wypowiedzi ustnej samodzielnie potrafi interpretować omawiane zagadnienie, jego wypowiedz jest ładna, ciekawa i poprawna pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym, samodzielnie dokonuje interpretacji treści mapy i innych materiałów źródłowych, obok prawidłowego wnioskowania przeprowadza proste analizy zjawisk, potrafi zastosować wiedze w praktycznym działaniu, chętnie wykonuje zadania i prace dodatkowe, wykorzystuje różne źródła informacji do pogłębiania swojej wiedzy, bierze aktywny udział w przedsięwzięciach o charakterze środowiskowym, wnosi twórczy wkład w realizację zadań oraz omawianych zagadnień, pracuje nad własnym rozwojem lub bierze aktywny udział w konkursach o treściach geograficznych.

UWAGA: uczeń uzyskuje dobre i bardzo dobre wyniki podczas oceniania poszczególnych obszarów (pkt.2). Podczas wypowiedzi pisemnych uzyskuje nie mniej niż 80% poprawnych odpowiedzi.

- Stopień/ocena - celujący (wymagania wykraczające)

Uczeń spełnia wszystkie kryteria ujęte w wymaganiach na ocenę bardzo dobrą, a ponadto w zakresie posiadanej wiedzy wykracza poza podstawę programowa, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, a ich efekty potrafi zaprezentować innym w konkretnej formie. Ponadto uczeń powinien wykazać się znaczącymi osiągnięciami w konkursach na poziomie pozaszkolnym.

Opracowała: Małgorzata Ossowska - Zagórska